

Uvodna riječ urednika

Poštovani čitateljice i čitatelji, pred vama je prvi ovogodišnji broj *Holona* a u kojem predstavljamo raznovrsne priloge iz znanosti i umjetnosti. No, prije negoli se osvrnem na spomenute priloge, slobodan sam navesti kako od ovoga broja na našoj *web* stranici, na kojoj se nalazi časopis *Holon*, uvodimo rubriku s prikazom postotka odbijenih radova po svesku (vidjeti: <http://hdi.hr/wp-content/uploads/sites/171/2015/06/Holon-Stopa-odbijanja-recenziranih-radova.pdf>). Naime, s obzirom na naše visoke kriterije i insistiranju na kvaliteti, dosta radova nakon recenzije moramo odbiti zbog njihove slabe ili gotovo nikakve kvalitete, dok smo u ovome broju više radova odbili nego što ih objavljujemo, a što zapravo ukazuje na veoma zabrinjavajuće stanje kvalitete domaće znanstvene zajednice. U svakom slučaju, polazimo od toga kako radije nećemo objaviti ni jedan rad, što podliježe postupku recenzije, nego objavljivati nešto što ne zadovoljava ni minimum kvalitete, a što je sve češća praksa u pojedinim domaćim znanstvenim časopisima.

U kontekstu radova što podliježu minimalno dvostrukoj anonimnoj, kao i uredničkoj, recenziji prvostupnik socijalnog rada Teodor Sabolić i dr. sc. Lucija Velmejka poslali su nam svoj rad koji prikazuje određena iskustva procesa udomljavanja djece u Hrvatskoj, ali navodi i određene mogućnosti njegova unapređenja. Njihov prilog, što se temelji na terenskom istraživanju, osim što se bavi važnom tematikom, ima vrijednost i zato što iznosi iskustva ne samo udomitelja/ica nego i stručnjaka/inja (socijalnih radnika/ca i psihologa/inja) povezanih s procesom udomljavanja, tako da smatram kako može predstavljati vrijedan izvor i poticaj za daljnja istraživanja i razradu ove važne problematike. S druge strane, dr. sc. Lana Mesmar Žegarac prilaže rad u kojem približava oblike i funkciju odsutnosti (praznina), i to na primjeru nekoliko drama nobelovca Samuela Becketta. Vjerujem kako se kolegičin rad dotiče veoma zanimljive teme te može predstavljati dobar poticaj za daljnja istraživanja stvaralaštva ovog utjecajnog književnika. Nadalje, kroatistica, etnologinja i muzeologinja Marina Tkalčić u svojem radu pruža zanimljiv, aktualan i opsežan pregled rodne problematike kod Miroslava

Krleže i to temeljno se usmjeravajući na analizu i tumačenje ženskih likova njegova romana *Na rubu pameti*. U svakom slučaju, kolegica upozorava na neutemeljenost onih tumačenja što Krležu doživljavaju mizoginim autorom, dok svojim prilogom doprinosi postojećim, često i međusobno kontradiktornim, iščitavanjima njegova književna stvaralaštva. Naposljetku, zadnji recenzirani rad u ovome broju, što nam ga prilažu ekonomisti Tanja Bašić, izv. prof. dr. sc. Aleksandra Krajnović i Jurica Bosna, popularizira važnost brendiranja u turizmu, tj. nudi neke smjernice za brendiranje otoka Paga u kontekstu turističkog razvoja.

U kontekstu umjetničkih radova, za ovaj broj *Holona* odabrao sam tri vrlo lijepe pjesme filozofa, književnika i sveučilišnog profesora Hrvoja Jurića a koje nam kroz par rečenica približava student i pjesnik Vigor Vukotić: *»Prvi put u Pjesničkom kutku predstavljamo pjesnika koji piše pjesme u prozi. Njegovo ime je Hrvoje Jurić. Pjesma u prozi danas je dosta rijetka forma koja od autora zahtjeva polaganu razradu ideje i jasan ritam. Upravo se u tome Hrvoje odlično snalazi. Njegove pjesme slijede tijek misli, od samog začetka ideje (neke misli koje nismo ni svjesni), kroz njezin razvitak, pa do potpune formulacije. Čitanje je pjesama Hrvoja Jurića poput razgovora sa samim sobom, s onim unutarnjim glasom, sa savješću. On vješto diktira ritam svojim pjesmama i ponekad provocira upotrebom ,ne-pjesničkih' riječi (znanstvenih pojmova) koje bi inače bile poput šake u oko, dok ovdje služe kao udica koja pokušava čitatelja izvući iz bujice tijeka misli. Naposljetku, treba navesti kako je vrijednost Hrvojevih pjesama prepoznata i od kritike, pa je tako, primjerice, za zbirku pjesama Nominativ 1998. godine dobio nagradu Goranovog proljeća za mlade pjesnike.«*

Također, nastavno na naše poticanje i populariziranje umjetničkog stvaralaštva, od ovoga broja uvodimo rubriku Prozni kutak u kojoj ćemo objavljivati kvalitetna i netiskana prozna djela (u principu kratke priče). Prvi prilog što sam ga za navedenu rubriku odabrao, kao i njegovu autoricu Sunčanu Šafranić, kroz nekoliko rečenica predstavlja nam dr. sc. Andrijana Kos-Lajtman docentica na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu: *»Sunčana Šafranić pravnica je iz Zagreba, koja za sebe kaže da je kao nesuđena komparatistica trajno zaljubljena u knjige te da svoju svakodnevicu već godinama nastoji oplemeniti pisanjem poezije, ali i priča. Jednu od njih, priču Mécanisme du coeur, donosimo u ovom broju. Riječ je*

o tekstu koji pripada autoričinu ciklusu kratkih priča o neobičnom ljubavnom odnosu između iskusnog kuhara Escoffiera i nekonvencionalne, mlade Sarah Bernhardt, smještenih u tek skicirani, vremenski neodređen kronotop Pariza. Priče Sunčane Šafranić u prvom redu jesu lirski pasaži, fragmenti svakodnevice buntovne i samosvojne, a istodobno nježne i suptilne Sarah, koji mnogo više od same događajnosti inzistiraju na stanjima i osjećanjima glavne junakinje, kao i atmosferi i aromi situacije koja se pričom kontekstualizira. Sunčanine su priče osjetilne slike čije rečenice imaju boju, okus i miris, sažeti sinestezijski narativi koji raskriljuju bogatstvo onog složenog životnog spektra što ga konvencionalno zovemo zaljubljenost, predavanje, žudnja, nedostajanje, sumnja, baš kao i mnogim drugim srodnim imenima koja sudjeluju u tkanju intrigantnog mozaika ljubavnog diskursa.»

U konačnici, vezano za umjetničke priloge, posebno mi je zadovoljstvo što vam u ovome broju možemo približiti i stvaralaštvo jednog od najznačajnijih suvremenih vijetnamskih slikara Dao Hai Phonga. U svakom slučaju, nadam se da sam odabirom nekoliko jedinstvenih pejzaža ovog vrsnog umjetnika uspio približiti ne samo njegov raskošan talent nego i dašak dalekog nam Vijetnama. Naravno, nešto više o priloženoj likovnoj ekspresiji Dao Hai Phonga u rubrici Likovne meditacije piše mladi i perspektivni filozof Damir Đirlić.

Također, kolega Damir prilaže nam i svoj odličan prijevod teksta¹ izlaganja »Kozmička svijest«, što ga je 18. svibnja 1894. godine u Philadelphiji (SAD) održao kanadski psihijatar, sveučilišni profesor i akademik britanskog podrijetla Richard Maurice Bucke. U eseju se predstavlja Buckeov veoma utjecajan pristup transpersonalnom, što ga je kasnije detaljnije razradio i prikazao u svojem *magnum opusu* iz 1901. *Kozmička svijest: studija o evoluciji ljudskoga uma*² a koji je djelovao na velik broj znanstvenika/ica i filozofa/kinja kao i na samo utemeljenje transpersonalne psihologije. Naposljetku, posebice što ni Bucke a ni njegovo stvaralaštvo gotovo da nisu poznati našoj javnosti, mogu navesti i to da je veoma intenzivno

¹ Izvornik je dostupan i u digitalnom obliku na portalu *Internet Archives*

(https://archive.org/details/cihm_10204)

² *Cosmic Consciousness: A Study in the Evolution of the Human Mind*

prijateljvao s proslavljenim američkim književnikom Waltom Whitmanom, kojemu je posvetio jednu svoju knjigu (*Moralna priroda čovjeka: esej*)³ kao i napisao prvu biografiju.

U ovome broju po prvi put imamo i rubriku Recenzije a gdje kritički i argumentima nastojim ukazati na određene probleme knjige *Antropološko nazivlje* što je objavljena 2013. godine u uredništvu Anite Sujoldžić. Neupućenima se ispričavam zbog korištenog stila, ali on je zbog posebnosti, pa i jedinstvenosti, slučaja naprosto neminovan biti takav kakav jeste.

Nadalje, zadovoljstvo mi je što sve više dobivamo osvrte i na umjetničke radove, odnosno i na one znanstvene radove što se bave umjetničkim stvaralaštvom. Tako nam već spomenuta kolegica, i onedavno članica uredništva *Holona*, Andrijana Kos-Lajtman prilaže vrijedan osvrt na knjigu *Kuća za umorne* nagrađivanog bosanskohercegovačkog književnika, sveučilišnog profesora i akademika Dževada Karahasana. Kolegičin me prilog veseli ne samo zato što smatram da je stvaralaštvo ovog vrsnog umjetnika premalo poznato hrvatskoj javnosti nego i zato što mi je Karahasan jedan od dražih živućih književnika u regiji, a vjerujem kako se ta privlačnost temelji i na tome što ga ne doživljam samo književnikom nego i filozofom.

S druge strane, apsolvantica kroatistike na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku Ivana Buljubašić i kroatistica Sanja Heraković iz Iloka u svojem se prilogu osvrću na monografiju *Josip Leović (1885.-1963.) osječki slikar, grafičar i kipar* povjesničara umjetnosti i višeg kustosa Daniela Zeca. Vrijednost priloga prepoznajem ne samo u kvalitetnom prikazu spomenute povijesno-umjetničke studije nego i u promoviranju svestranog i plodnog likovnog umjetnika, ali i pedagoga i restauratora, Josipa Leovića koji je i danas podosta nepoznat široj javnosti.

U rubrici Studentski kutak studenti Luka Perušić, s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, i Ivan Bauernfreund, s Visoke škole međunarodnih odnosa i diplomacije Dag

³ *Man's Moral Nature: An Essay*

Hammarskjöld, svojim vrijednim i bogatim prilogom veoma detaljno predstavljaju projekt Studentske bioetičke radionice, čiji se središnji događaj svake godine održava u sklopu međunarodne znanstveno-kulturne manifestacije Lošinjski dani bioetike. Koristim priliku navesti da se radi o veoma vrijednom i, prema vlastitom iskustvu, kvalitetno organiziranom projektu te odličnom primjeru kako dodatno motivirati i usmjeriti zainteresirane studentice i studente, i to ne samo iz područja filozofije, na istraživanje, kritičko promišljanje, konceptualiziranje i javno prezentiranje svojih misli, dijalog itd.

Naposljetku, želim vam ugodno čitanje te podsjećam da posljednji ovogodišnji broj posvećujemo psihoanalizi.

Vanja Borš